

Privata intiativ räddningen

”Bättre att vara fattig i staden än på landet”

Arbetslösheten i Sydafrika ökar och klyftan mellan fattig och rik är enorm. Den som söker lyckan flyr landsbygden och flyttar in till stan. Där tar folk saken i egna händer. De startar och driver projekt som försöker förbättra situationen för de mest utsatta. Projekt som växer och växer. Två exempel är Salem Baby Care Centre och Ukhanyiso Project i East London.

– Jag lider när jag inte kan ge mitt barn det han behöver. Varken jag eller min man har arbete. Vi har inga pengar heller, berättar Sister, en av de 160 kvinnor som varje vecka

besöker Salem Baby Care Centre i centrala East London.

– Nu kommer jag hit två gånger i veckan. Det känns så skönt att få varmt vatten, tvål, rena kläder och mat till Sibabalwe, fortsätter hon.

Livet är tufft för många i Sydafrika. Den öppna arbetslösheten ligger i dag på 43 procent. Under första halvåret i år gick 365 000 arbeten förlorade. Samtidigt är landet hårt drabbat av hiv/aidsepidemin. I den senaste nationella mätningen bland gravida kvinnor visade det sig att antalet hivpositiva låg på 27,9 procent.

Många lämnar landsbygden för att försöka få ett bättre liv i stan. Men här finns inte

heller arbete eller bostäder. Trots det stannar folk, bygger ett skjul i papp och plåt och lever på det som dagen ger.

Nyligen uttryckte en kvinna i en av Johannesburgs fattigaste kåkstäder, att hon trots alla umbäranden i stan aldrig skulle återvända till landsbygden. Där kan det vara ännu värre med lång väg till exempelvis vatten och sjukvård. Här i Östra Kapprovinsen hämtar 31 procent vatten från floder eller dammar och 30 procent har inte tillgång till någon form av sanitet.

I takt med inflyttningen till stan och den dramatiska situationen när det gäller hiv/aids ökar också behovet av privata intiativ som kan stödja de mest utsatta grupperna.

Lära sig mer

Salem Baby Care Centre startades för fjorton år sedan av en kvinna, som åkte runt i stan med sin bil och tog kontakt med unga mödrar som hon trodde behövde stöd. Med sig hade hon rena babykläder och mat som hon delade ut.

I dag har projektet vuxit och flyttat in i ett eget hus med tvättrum, dagis för de äldre barnen, kök och syverkstad. Projektet får ett bidrag från staten på cirka fem kronor per dag för 60 barn i veckan, men nu kommer över 160 barn varje vecka. Därför måste det också förlita sig på privata donationer.

Här är full aktivitet med jollrande barn och nynnande mammor. En doft av majsgröt och stekt kyckling smyger sig ut från köket. De mammor som kommer hit får inte bara ta hand om sina barn. De måste också hjälpa till med andra sysslor. Vissa dagar i köket, andra i dagiset. Ibland syr de tallriksunderlägg, grillvantar och dukar som sedan säljs.

– Vi vill ge mödrarna möjlighet att lära sig något mer än bara att ta hand om sitt barn. Det kan hjälpa dem senare så att de kanske kan få jobb. Dessutom stärker det deras självkänsla, säger Lereen Naidoo, som leder organisationen i dag.

– Vi har också samtal med varje mamma om familjeplanering. Vi försöker få dem att inte skaffa fler barn direkt, utan vänta tills de kanske har fått det lite bättre ställt. Förhoppningsvis kan vår verksamhet hjälpa dem till ett värdigare liv, säger hon.

I en av East Londons förorter, Mdan-tsane, driver Luleka Mzinyathi projektet

Luleka gör en tjock soppa på majs och bönor.

FOTO: MARI DAHL ADOLFSSON

Det här är det enda mål mat en del barn får per dag.

FOTO: MARI DAHL ADOLFSSON

Ukhanviso, ett soppkök för gatubarn. Vid ettiden varje dag samlas de barn som annars hänger runt taxibilarna i förortens centrum. De får en tallrik tjock soppa gjord på majs och bönor.

– Det här är det enda mål mat jag får per dag, berättar Ziphozihle.

Ziphozile är 18 år. Han slutade skolan i sjätte klass och bor med sin mamma, som är arbetslös. Pappan är död. Han tjänar lite extra pengar till hushållet genom att hjälpa folk att bära väskor och kassar i förortens centrum. Är läget gynnsamt tjänar han mellan fyra och fem kronor om dagen.

När Luleka startade soppköket för tre år sedan köpte hon maten för egna pengar. Det räckte bara till en måltid per vecka till barnen. Allt fler kom och varken pengarna eller maten räckte. Nu sponsras hon av en lokal mataffär, som även låter henne använda ett litet blåmålat rum som kök.

Ungefär 50 barn och ungdomar kommer hit varje dag. Förutom Luleka jobbar tre kvinnor på frivillig basis. Ingen får lön, men eftersom de själva inte har jobb tycker de att det är meningsfullt att göra något för barnen.

– Vi vill inte se några barn som sover ute

På Salem Baby Care Centre får Sister varmt vatten, tvål, rena kläder och mat till sin lille son.

FOTO: MARI DAHL ADOLFSSON

och som blir utan mat om de inte rotar i soptunnorna. Vi vill försöka få dem att göra något annat. Därför pratar vi mycket med dem när de kommer hit. Vi försöker ge dem

hopp om att det finns en framtid även för dem, säger Luleka.

MARI DAHL ADOLFSSON

East London

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.